

Boekverslag Scholieren.com

Klaaglied om Agnes door Marnix Gijsen

Davy

Klaaglied om Agnes

De titel van het boek is 'Klaaglied om Agnes'. Het is geschreven door Marnix Gijsen. Hij werd als Jan-Albert GORIS geboren te Antwerpen op 20 oktober 1899. Marnix Gijsen overleed te Lubbeek op 29 september 1984.

Het boek telt 150 bladzijden. Het motto is:

Siehe, es weinen die Götter, es weinen die Göttinnen alle,

Win een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: **NHTV** internationaal hoger onderwijs Breda

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
Aangeboden door:
NHTV Internationaal hoger onderwijs Breda
OPEN DAG 7 november a.s.

scholieren
.com

Dass das Schöne vergeht, dass das Vokommene stirbt.
Auch ein Klaglied zu sein im Mund der Geliebten ist herrlich,
Denn das Gemeine geht klanglos zum Orkus hinab.

Het boek is in 's Gravenhage uitgeven door uitgeverij Nijgh & Van Ditmar. Dit is de drieëntwintigste druk uit 1984. De Eerste druk kwam uit 1951. Het is niet een boek dat bij een serie of reeks hoort. Op de omslag zie je een blonde vrouw. Waarschijnlijk is dit Agnes. Waar het klaaglied dus over gaat.

Keuze voor het boek

Ik heb dit boek niet gekozen. We moesten een oud boek lezen. De leraar kwam met deze titel en het leek me wel een leuk boek.

De indeling van het boek

Het boek heeft veertien hoofdstukken. Het verhaal wordt wel in de chronologische volgorde verteld. Wel is het een terugblik en voor de schrijver is het dus ook verleden tijd. In het begin is de 'ik' 16 jaar en aan het einde 21 of 22 jaar.

Het vertelperspectief, de tijd, de plaats en de historische tijd

Het vertelperspectief is over het algemeen vanuit de 'ik-persoon'. Soms beleefd de hoofdpersoon iets. Het vertelperspectief wisselt dus soms. Het verhaal begint als de hoofdpersoon 16 is. Dat is tijdens de bezetting door de Duitsers. Aan het einde van het verhaal is de hoofdpersoon ongeveer 21 of 22. De verteltijd is 150 bladzijdes. Vertelde tijd is ongeveer 20 jaar. Voor het grootste gedeelte is dit 5 jaar, maar op de laatste bladzijde wordt een sprong van ongeveer 15 jaar gemaakt. Er komt dus veel tijdversnelling voor. Net als tijdsprongen. De schrijver maakt ook gebruik van flashbacks en ook van vooruitwijzingen. De plaats waar alles zich afspeelt is in België. Dat wordt ook verteld ik het begin van het boek. Ook speelt het zich nog even af in Zwitserland (sanatorium in Davos). Klaaglied om Agnes is een terugblik. Op het moment dat het boek begint weet de hoofdpersoon al dat zijn geliefde Agnes is gestorven. Het is een terugblik op de tijd voor het overlijden van Agnes en het begin van hun relatie.

Samenvatting

Het verhaal wordt verteld door een ik-persoon. Het verhaal begint als 'ik' 16 jaar

oud is. Hij vertelt dat hij per week anderhalve mark zakgeld kreeg. Op een keer onthield zijn moeder hem dat en dat was het begin van de vervreemding tussen hen. Hij

wilde dat geld graag hebben, omdat hij de volledige werken van Goethe wilde kopen. Hij heeft nog geen belangstelling voor meisjes. Het 'enige vrouwelijke wezen' dat, buiten zijn moeder, een rol in zijn leven heeft gespeeld is Agnes. Zij was zijn zusje en hij heeft haar nooit gekend, omdat ze aan een kinderziekte is overleden. Hij leefde in een gesloten, erg begrensde wereld. De gang van het leven onder de bezetting was traag. De verteller vond dat geen gemis, want hij kende geen ander tempo. Hij moest altijd mee met zijn moeder voor een zondagswandeling. Hier had hij een hekel aan, want ze eindigden altijd bij een of andere kerk. Op een dag, hij is inmiddels 17, gaat hij naar een pianoconcert. Onder dat concert struikelt een meisje over zijn voeten. Samen met haar vriendinnetje gaat ze naast hem zitten. Hij vangt op dat ze Agnes en Henriëtte heten.

Henriëtte leek ouder. Agnes zat naast hem. Ze interesseerde zich voor hem. Hij schatte dat ze ongeveer een jaar jonger was dan hem. In de pauze loopt de verteller met Armand de Vos mee. Dat is een beetje de opschepper van de groep. Hij stelt de verteller en Agnes aan elkaar voor. Hij komt er achter dat haar achternaam De Muynck is. Hij was zeer ontsteld toen hij ontdekte dat hij verliefd op Agnes was. Hij vond dat Agnes anders was dan alle andere meisjes. Hij vergelijkt haar met zijn dode zus die hij nooit gekend heeft en hij snapt zelf ook niet goed waarom. Hij durfde zijn vriend Alfred niet te vertellen dat hij verliefd was geworden. De verteller loopt een paar keer langs Agnes' huis, omdat hij haar weer wil zien, maar hij heeft geen geluk.

Na een week zag hij Agnes pas weer terug bij de parochiale bioscoop. Hij ging naast haar zitten. In de pauze bleek het te regenen. De verteller vraagt Agnes aan het einde van de pauze of ze de film nog verder wil zien, maar Agnes gaat liever een stuk lopen. Ze lopen samen door de regen en hebben het over allerlei dingen. Aan het einde van de wandeling vraagt Agnes of de verteller mee wil komen naar haar huis. Hij wil graag, maar is toch ook een beetje nerveus. Hij gaat toch mee. Hij ontmoet daar Agnes' moeder, zussen en broers. Haar moeder en haar zus Carla mogen hem wel. De rest niet zo, denkt hij. Als hij weer weggaat, vraagt Agnes hem of hij nog eens terugkomt. De week daarop zien ze elkaar weer in de bioscoop en sluipen weer weg om te wandelen. Ze verzonnen samen wat ze thuis zouden vertellen als ze hen over de film vroegen. Hij besepte dat hij zou moeten liegen, maar hoewel hij dat niet graag deed, vond hij het niet zo erg. Vanaf dat moment waren ze onafscheidelijk. De verteller voelt zich heel goed. Hij begint zelfs over de toekomst te fantaseren. Nadat ze samen bovenop de toren zijn geweest, zoent hij haar voor de eerste keer.

De oorlog was afgelopen. De verteller was met school gestopt en op zoek naar een

baan. Nu de oorlog was afgelopen hadden ze wat meer bewegingsvrijheid. Enkele weken later vond de verteller werk als redactielid van het weekblad 'De Banier'. Zijn baas was ene Kuypers. Hij heeft het erg naar zijn zin op het werk. Nadat hij erin slaagt zijn baas een keer te helpen door heel veel exemplaren van 'De Banier' te verkopen, wordt hij de enige die Kuypers vertrouwt. Hij kreeg een verhoging van salaris. Zijn moeder kreeg toen meer ontzag voor hem en besloot hem meer zakgeld te geven.

Als op een dag de verteller besluit eens vroeg naar zijn werk te gaan, komt hij zijn baas op kantoor tegen. Die loofde hem voor zijn ijver en gaf hem 2 kaartjes voor een muziekvoorstelling. Hij ging samen met Agnes. Ze vonden de voorstelling prachtig en waren vanaf dat moment 'aan de muziek verslaafd'. Agnes besloot ook werk te zoeken. Ze werd secretaresse bij een bevrachter van binnenschepen. Na een jaar bij 'De Banier' gewerkt te hebben, moest de verteller in dienst en werd dus gescheiden van Agnes.

Na een paar weken in dienst te zijn moest de verteller een dokter helpen. Hij zag in korte tijd een tiental jonge mannen sterven en kon niet begrijpen waarom. In het gasthuis had

hij 2 vrienden, Prosper van Willebroeck en Peter van Aerschot. Er was ook een zuster waarop iedereen massaal verliefd was, zuster Beatrix. De verteller schreef nog bijna elke dag aan Agnes over de dingen die er rondom hem gebeurde (hij kon z'n gevoelens niet goed op papier zetten) en hij was nog verliefd op haar, maar hij vroeg zich af of hij ook verliefd van op Beatrix. Toen hij daar later over nadacht, besepte hij dat dat niet waar

was. Hij kon wel heel goed praten met zuster Beatrix en vond haar wel heel aardig. Hij had het heel slecht naar zijn zin in dienst, hij vond dat hij was omringd door vuiligheid.

Omdat niet duidelijk was wanneer hij verlof zou krijgen, vroeg hij Agnes of ze hem wou komen bezoeken. Toen Agnes eindelijk kwam goot hij een hele fles Eau de Cologne over zich

heen om de stank van de stortplaats te verbergen. Agnes en de verteller hadden een hele fijne dag samen.

Na een poosje begon hij zijn dienstperiode humoristisch op te vatten. Er was nog maar weinig werk in het ziekenhuis en hij kreeg extra lang verlof om naar huis te gaan. Daar

voelde hij zich onwennig. Nadat hij weer terugkomt besluit hij zijn geweten te onderzoeken en komt erachter dat Agnes de enige vrouw voor hem is. Als er later een jonge patiënt

binnen wordt gebracht en die sterft, valt de verteller heel er uit tegen zuster Beatrix. Daarna wordt hij overgeplaatst naar de hoofdstad. Hij werd daar met open armen ontvangen. Zijn nieuwe chef was kolonel Tussort. Die dronk nogal veel en ging vaak naar de hoeren. Omdat de verteller nu dichterbij huis gestationeerd was, kon

hij eens in de 2 weken naar Agnes. Na een poosje zat zijn diensttijd erop. Hij wilde niet terug naar 'De Banier'. Voor een Nederlands dagblad ging hij de Olympiade verslaan. Hij gaat daarvoor samen met Agnes naar een bokswedstrijd. Als een van de bokkers ligt te kronkelen van de pijn, loopt Agnes weg. Ze is boos op de verteller, omdat hij ook ging staan kijken. Ze is heel boos op hem en gaat naar huis. De volgende dag krijgt hij een briefje dat ze ziek naar haar familie in Doorwaarden is gegaan. Daar gaat hij haar 's zondags bezoeken. De dokter had haar verteld dat ze het begin van tuberculose had. Die maandag daarna gaat de verteller naar haar dokter om uit te vinden hoe erg het werkelijk is. Dan blijkt dat ze heel erg ziek is en dat ze waarschijnlijk zal sterven. De verteller heeft een lang gesprek met Carla en voelt zich dan wat beter. Agnes wordt overgebracht naar het ziekenhuis. Daar werd haar long verwijderd. Daarna ging ze op aandringen van de verteller met haar moeder in Kempen wonen. Het gaat niet goed met haar. Daarna wordt ze overgebracht naar een sanatorium. De verteller gaat haar zo vaak mogelijk bezoeken en ze beginnen elkaar weer te schrijven. Ze hebben nog een hele speciale zondag samen. Daarna werd Agnes naar een sanatorium in Davos gebracht.. Eens in de drie maanden gaat de verteller haar bezoeken. De laatste woorden die hij van haar hoort zijn: 'Ik ben nog zo jong'. Een paar weken later sterft ze.

Motieven

Liefdesrelatie. Hier begint het allemaal mee. Ze leren elkaar kennen in de parochiale bioscoop en spreken af. Ze worden verliefd.

Ziekte en dood. Dit doorkruist het hele verhaal. Het begint al met de dood van de hoofdpersoon zijn zus en het eindigt met het sterven van Agnes.

Volwassen worden. Het hele boek staat in het teken van opgroeien. De hoofdpersoon komt uit een streng milieu en hij ontdekt dat er nog een andere kant van het leven is.

Waar het boek nu eigenlijk over gaat

Het thema van het boek is eigenlijk. Probleem van het volwassen worden en tragisch eindigende jeugdliefde. In het begin van het boek is de hoofdpersoon nog nooit echt in aanraking gekomen met meisjes. Dan wordt hij verliefd op Agnes die uiteindelijk op een tragische wijze overlijdt.

Is dit een goed onderwerp voor een boek

Ik vind eigenlijk alle onderwerpen wel goed voor een boek. Het is maar net hoe de schrijver het verteld allemaal. Het is natuurlijk wel een beetje een simpel onderwerp. Verliefdheid met een tragisch einde, maar toch vond ik het wel leuk om te lezen. Ik was er niet zo lang mee bezig. Ik vind het dus een goed onderwerp

voor een boek.

Personages

- Ik-figuur: 16 jaar als het verhaal begint. Hij is een jongen die alleen, kwetsbaar en twijfelachtig is en bovendien vaak met zijn hoofd in de wolken loopt. Hij vindt zichzelf een romanticus. Hij wil de wereld verbeteren, zijn enige methoden hiervoor zijn spot en verachting. Round character.
- Agnes: Een jaar jonger als de ik-figuur als het verhaal begint, wel is zij rijper. De ik-figuur ziet haar als de kuise geliefde, die de schoonheid en het goede symboliseert. Ook ziet hij haar als de reïncarnatie van zijn overleden zus Agnes. Agnes is opgegroeid onder armzalige omstandigheden, waardoor haar gestel vrij zwak is geworden. Zij heeft een bleek gezichtje. Zij overlijdt aan tbc. Round character
- Moeder van de ik-figuur: zij is een zuinige vrouw en wil graag gewaardeerd worden door de anderen 'van haar klasse'. De ik-figuur heeft nauwelijks contact met haar. Flat character.
- Carla: De oudste zus van Agnes. Zij heeft een goede band met de ik-figuur. Flat character.
- Kuypers: De beheerder van het weekblad 'de Bannier'. Zijn enige doel is geld verdienen. Flat character.
- Beatrix: Zuster bij het militair hospitaal. Zij heet eigenlijk Netty Dujardin. Ze is knap en bloeit in het hospitaal op. Flat character.
- Tussort: Kolonel, een levensgenieter, die veel drinkt en veel interesse heeft voor erotiek. Hij bezoekt regelmatig bordelen en maakt veel schulden. Flat character.
- De politicus: werkgever van de ik-figuur. Een eerlijke en hardwerkende man. Bij hem voelt de ik-figuur zich op zijn gemak. Flat character.
- De directrice van het sanatorium: indrukwekkend figuur, liegt veel en spreekt alleen troostend en geruststellend, hierdoor wekt zij woede op bij de ik-figuur. Flat character.

Wat vind je van de stijl en het taalgebruik?

In het begin vond ik het lastig lezen. Het is toch een wat ouderwetser Nederlands,

maar naar mate ik verder in het boek kwam ging het veel beter en sneller. Je moet denk even wennen aan het taalgebruik en de stijl. Over het algemeen was het goed te lezen allemaal.

Vind je het moeilijk om een boek te schrijven en welke stukken met name?

Het lijkt me sowieso moeilijk om een boek te schrijven, maar het moeilijkste lijkt mij toch om de emoties van de personen duidelijk te laten worden. Ik vind dat de schrijver dat goed doet bij bijvoorbeeld het deel van het boek dat Agnes te horen krijgt dat ze zal sterven en om dan de gevoelens van de 'ik' te verwoorden. Dat vind ik knap.

Heb je iets over het boek en/of de auteur gelezen?

Ja ik heb iets over de auteur gelezen op internet. Ik moest weten wanneer hij gestorven was en toen strandde ik op deze site: '<http://users.pandora.be/louis.jacobs/Gijsen.htm>' en daar heb ik van alles over hem gelezen.

Analyse recensies

Recensie 1:

Bron: Algemeen handelsblad

Publicatiedatum: 29-12-1951

Recensent: J. van Nijlen

Recensietitel: Klaaglied zonder wanhoop: Scepticus met beheerste gevoeligheid

Recensie 2:

Bron: Handelsblad

Publicatiedatum: 05-02-1952

Recensent: Ivo Michiels

Recensietitel: Marnix Gijsen: 'Klaaglied om Agnes'

Over de bouw:

1. Lange beschrijvingen heeft... nevel zijn gedompeld
Geen grote woorden... sentimenteels noch romantisch
Men moet maar... smart niet wanhopig
2. En Gijsen maakt.. te werk en??
Het is er... eruditie, moge blijken

Over de personages:

1. Zoals de voorgaande... jeugdherinneringen heeft verwerk
2. Gijsen is geen Goethe... eenzelfde Parnassus-hoogte

Over de gebeurtenissen:

1. -
2. een jacht op... in functie van zijn programma

Over het verband tussen de tekst en de werkelijkheid:

1. Het talent namelijk... zonder zware verontwaardiging
Men begrijpt dat... geen ogenblik echter
2. De Vlaamse literatuur... daaruit voortvloeiende wereldbeschouwing
Ook Walschap schreef... zij duizendmaal waarachtiger
Ik wil voor... mijn jeugd noemen
Of door een... ook God verantwoordelijk

Over de originaliteit (het vernieuwende)

1. Die als dichter.. des te merkwaardiger
2. Hij te werk... in te overtuigen
Want hoeveel begrip... reactie overtuigt niet

Over de gevoelens die de tekst oproept:

1. Voornamelijk op grond.. het behandelde onderwerp
2. Is het me ... ongelukkig en ellendig
Er is in... maar een beperkte
Ik ben door... banaal kan zijn
Doch persoonlijk houd... tedere zekerheid plaatst
En zelfs al... met gezag te oordelen

Over de bedoeling:

1. Laat ik dadelijk... in het dorp
Ofschoon ik de... ooit heilzaam acht
2. -

Over de stijl en de taal:

1. Zijn toon blijft... immer menselijk en warm
2. Trouwens Gijsen's proza... koel, gevoelloos bijna

Schrijfplan recensie over Klaaglied om Agnes

Tekstdoel: Activeren

Uitgangspunt: Mening

Tekstsoort: recensie, activerend

Publiek: leeftijdsgenoten

Onderwerp: Het boek 'Klaaglied om Agnes'

Hoofdgedachte: De schrijver gebruikt dit boek om zijn problemen weer te geven.

Titel: Gijsen's problemen in een roman

Soort inleiding: Voorbeeld geven

Slot: Aanbeveling

Aantal woorden: 338

Opbouw tekst

Zakelijke gegevens:

Alinea I: Vertellen over de schrijver en het boek. Schrijver is Marnix Gijsen. Hij heeft ook nog andere boeken geschreven zoals Joachim. De feiten van het boek. Objectieve argumenten

Gegevens over de inhoud:

Alinea II: De inhoud van het verhaal vertellen. Wat er allemaal gebeurd en waarom. Het begin dat de ik persoon nog in die besloten burgerij leeft en dat hij Agnes ontmoet. Dat ze ziek wordt en het overlijden van haar. Objectieve argumenten.

Alinea III: De inhoud is toch wel een beetje voorspelbaar en niet leuk. Subjectieve argumenten. Het laatste gedeelte was saai. Ze werd ziek en zou sterven.

Oordeel en argumenten:

Alinea IV: Voorspelbaarheid van het boek. Zoals de dood na het ziek worden. Subjectieve argumenten.

Alinea V: Het eerste gedeelte was wel leuk. Ze beleefde wel leuke dingen voor die tijd zoals de bioscoop en het beklimmen van de kathedraal. Subjectieve argumenten.

Alinea VI: Na de dood wilde de ik persoon de wereld verbeteren. Hij wilde dat in z'n eentje doen. Dat vond ik niet zo leuk. Volgens mij komt het gewoon door de slechte jeugd van zichzelf. Subjectieve argumenten.

Conclusie:

Alinea VII: Concluderen dat het niet een geschikt boek is en dat je beter een ander boek kan kiezen uit die tijd, want er zijn betere en leukere. Subjectieve argumenten.

Gijssen's problemen in een roman

Klaaglied om Agnes is geschreven door Marnix Gijssen. Hij groeide op in Antwerpen en heeft nog andere boeken geschreven zoals Joachim. Het boek werd in 1951 uitgegeven.

De hoofdpersoon waarvan je de naam niet kan achterhalen groeit op in een gesloten burgerij. Hij interesseert zich niet voor meisjes, maar als hij dan Agnes ontmoet, die veel op z'n gestorven zusje lijkt en toevallig ook nog zo heet, dan wordt hij toch wel een beetje verliefd. Samen doen ze veel leuke dingen. Als de ik persoon dan het leger in moet, missen ze elkaar een tijd, maar hij blijft haar trouw schrijven. Dan wordt Agnes ziek en ze zal uiteindelijk ook overlijden aan tuberculose. Op dat moment wil de ik persoon de wereld veranderen en dat kan natuurlijk helemaal niet. De schrijver heeft gewoon zelf een slechte jeugd gehad en hij wil hiermee zijn ideaal verwoorden.

Het laatste gedeelte was ook saai. Over het verbeteren van de wereld en dat ze zou sterven dat stond al vast toen ze te horen kreeg dat ze ziek was. Daarna werd het te saai om te lezen.

Het boek was ook erg voorspelbaar. De hoofdpersoon kwam uit een gelovig milieu en hij deed dan ook niet echt spectaculaire dingen. Toen hij een keer moest liegen om bij Agnes te zijn, vond hij dat heel erg.

Toch was het eerste gedeelte leuk om te lezen. Ze deden wel leuke dingen voor die tijd, maar om nou te zeggen dat het geweldig was, nee, dat ook niet. Het beschrijven van de eerste zoen was leuk. Op de Kathedraal. Erg origineel.

Na de dood van Agnes wilde de ik persoon de wereld gaan verbeteren, wat natuurlijk onmogelijk is. Ik denk dat de schrijver zelf een soort gelijke jeugd heeft gehad en dat hij zijn idealen wil verwoorden in de vorm van een roman.

Al met al is het een niet echt verkeerd boek, maar ik denk dat er wel betere boeken

zijn uit deze tijd, met een soortgelijk zelfde onderwerp.